

недостатність досліджень ринку, обраного сегменту, потреб та вподобань цільової аудиторії тощо. Можливо в якості реакції на високий показник закриття нових закладів, а також на необхідність забезпечення функціонування та розвитку ресторанного бізнесу у складних політичних, економічних, демографічних, соціальних умовах, в країні протягом декількох останніх років активно формується тренд професійного бізнес-навчання. Відомі успішні українські ресторатори Д. Борисов, О. Мусатов, М. Бейлін, С. Лібкін, С. Гусовський, В. Арзуманян, І. Сухомлін, Д. Запорожець, В. Бортніков, М. Січкарь, Т. Середюк, О. Середюк, О. Латкін та ін. приймають активну участь у бізнес-форумах, фестивалях і конференціях, у професійних національних преміях, у роботі популярних телепроектів, бізнес-каналів на ютуб, проводять майстер-класи, викладають проблемні лекції, видають книги, виступають в якості коучей та надають консультації, є лідерами думок у соціальних мережах тощо. Важливо, що вищевказані форми бізнес-навчання є популярними серед діючих рестораторів та підприємців-початківців.

О.Є. Чатченко, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

У будь-якій державі соціальна сфера, сфера соціальної політики слугує інтересам, насамперед, людей як вищої цінності. Сфера соціальної політики – частина політики держави, яка своїми діями пом'якшує негативні наслідки індивідуальної і соціальної нерівності, соціально-економічних потрясінь у суспільстві.

Важливий стратегічний орієнтир соціальної політики – стимулювання мотивації економічної активності людини, створення умов для вияву її ініціативи, енергії та здібностей, відкриття нових можливостей забезпечувати своєю працею гідний рівень життя. Проведення такої стратегічної лінії потребує серйозних зрушень у громадській свідомості і системі цінностей, що склалася, подолання багаторічних стереотипів, звички розраховувати не на свої сили, а на благодіяння влади.

Цілями соціальної політики держави на сучасному етапі соціально-економічного розвитку України є: поліпшення матеріального становища й умов життя громадян; забезпечення

зайнятості населення, підвищення якості і конкурентоспроможності робочої сили; формування нової житлової політики; здійснення комплексних заходів і спеціальних програм у сфері оплати праці і пенсійного забезпечення, політики зайнятості; поліпшення соціальної інфраструктури; соціальний захист людей з обмеженими можливостями.

Вирішення проблем, пов'язаних із функціонуванням соціальної сфери, є прерогативою держави як у сталій, так і в трансформаційній економіці.

Соціальна сфера – підсистема національної економіки, тобто явища, процеси, види діяльності та об'єкти, які пов'язані з забезпеченням життєдіяльності суспільства, людини, задоволенням їхніх потреб, інтересів. Це цілісна, динамічна залежно від розвитку держави підсистема суспільства, породжена об'єктивною потребою суспільства в безперервному відтворенні суб'єктів соціального процесу.

Основними компонентами соціальної сфери є: людина як соціальний суб'єкт, потреба соціального суб'єкта, яка створює ціннісні орієнтації (ідеали, інтереси, прагнення людей), соціальна інфраструктура (кількістю установ, організацій, які забезпечують процеси створення, медичного, побутового і транспортного обслуговування, а також кількістю місць у них, обсягом надання соціальних послуг).

Механізми державного управління соціальним розвитком інструментальна складова системи державного управління, що включає в себе сукупність цілеспрямованих координаційних, мотиваційних, організаційних і контролюючих методів впливу суб'єктів державного управління на соціальний розвиток для здійснення ефективної державної політики, узгодження її інтересів і дій у напрямку досягнення поставлених цілей соціальної держави.

Державне управління соціальною сферою виконує цілий комплекс функцій, а саме: прогнозування, планування, організації, загального керівництва, оперативного розпорядження та втручання, регулювання, обліку і контролю, перевірки виконання. Державне управління соціальною сферою – діяльність, яка відрізняється від інших видів управління насамперед тим, що вона здійснюється за допомогою державної влади і державних органів. Пріоритетну роль тут відіграє політичне керівництво, політика, яка є концентрованим вираженням суспільних інтересів соціальних груп і громадян.

Основні види соціальної допомоги держави: соціальні послуги, пільги і матеріальне забезпечення, що надаються населенню в Україні:

пенсійне страхування; страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і витратами, обумовленими народженням і похованням; страхування від нещасного випадку на виробництві й професійного захворювання; страхування від безробіття.

Державна політика в сфері культури – це організована та цілеспрямована діяльність публічної адміністрації, спрямована на створення сприятливих умов національно-культурного розвитку, збереження національно-культурної спадщини, задоволення інтелектуальних та духовних потреб людини шляхом застосування нормативно визначеної (встановленої) системи заходів.

Сучасними цілями державної освітньої політики України є: адаптація національної освітньої сфери до нових суспільних реалій та викликів часу і водночас збереження кращих здобутків минулого; формування цілісної самодостатньої системи освіти; адаптація системи освіти до демократичних і ринкових суспільних відносин; інтеграція системи освіти в глобальний світовий, зокрема європейський, освітній простір, забезпечення конкурентоспроможності освіти в інформаційному суспільстві; переорієнтація освітнього процесу на розвиток особистості.

Л.М. Яцун, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОЕКТУВАННЯ РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОЇ МЕРЕЖІ ТУРИСТСЬКИХ ДЕСТИНАЦІЙ

У кризових ситуаціях туризм змінює пріоритети розвитку з міжнародних на внутрішні подорожі, подолав і наближує для людини культурно-історичні, рекреаційні та кулінарні цінності.

Дослідження теоретичних та практичних проблем харчування туристів та ресторанного господарства науковими школами ХДУХТ охоплює широке коло наукових завдань – вивчення потреб та попиту на продукти і послуги харчування, розробку нових та відтворення забутих технологій приготування їжі, наукове обґрунтування форм організації харчування окремих груп туристів, розробку та впровадження ефективних форм обслуговування, економічних проблем ресторанного господарства. Поряд зі значними досягненнями традиційних наук пов'язаних зі здоров'ям та харчуванням (фізіологів, медиків, хіміків), нових напрямків наук, таких як валсологія, еніологія, синергетика, практиків ресторанної справи, а також настанови релігії,